

## COMPORTAMENTUL INSTINCTUAL

DEFINIȚIE: Instinctele sunt modalități de comportament

- automate
- Involuntare
- neînvățate
- generate constant de stimuli particulari

Exemple de instincte:

- instinctul alimentar
- instinctul sexual
- instinctul de apărare
- instinctul matern

### ***1. Comportamentul alimentar***

Este reglat de mecanisme biologice și de factori non-biologici

Mecanisme biologice care reglează comportamentul alimentar:

- Factori legați de stomac
  - În condiții de foame subiecții resimt „contractii de foame”
  - După o masă consistentă subiecții descriu senzații de „stomac plin”
  - Cu toate acestea: subiecții cu operații cu rezecție gastrică totală:
    - descriu „contractii de foame” similare cu cele ale celorlalți
    - continuă să ingereze cantități similare de alimente
- Factori legați de gust
  - Cantitatea de alimente ingerată este mai mare dacă se servesc mai multe feluri de alimente decât dacă se consumă un singur fel
- Factori cerebrali
  - Rolul principal în controlul comportamentului alimentar îi revine hipotalamusului:
    - Nucleii laterali din hipotalamus declanșează comportamentul alimentar
    - Astfel:

- stimularea electrică a nucleilor hipotalamici laterali declanșează comportamentul alimentar
  - rezecția fibrelor nervoase la nivelul nucleilor hipotalamici laterali stopează comportamentul alimentar
- Nucleul ventromedial din hipotalamus inhibă comportamentul alimentar
  - Astfel:
    - stimularea electrică a nucleului ventromedial din hipotalamus inhibă comportamentul alimentar
    - rezecția fibrelor nervoase la nivelul nucleului ventromedial din hipotalamus declanșează comportamentul alimentar
- Factori de semnalizare a foamei
  - Sunt anumiți factori circulatori ce acționează la nivel central:
    - nivelul glicemiei: o scădere a nivelului glicemiei determină inițierea comportamentului alimentar
    - colecistokina (CCK) care eliberată din neuroni în hipotalamus după comportamentul alimentar îl inhibă
      - injectarea CCK determină blocarea comportamentului alimentar dar induce și alte stări care se asociază în mod normal cu sațietatea, de exemplu somnolența

#### Factori non-biologici:

- Care stimulează comportamentul alimentar
  - aspectul și mirosul unor anumite alimente
  - obiceiuri alimentare familiale sau sociale
  - stresul
    - în condiții de stres – precum în sesiunea de examene – cei mai mulți studenți cresc în greutate
- Care inhibă comportamentul alimentar
  - societatea contemporană apreciază persoanele slabe
  - sațietatea condiționată se referă la asocierea unor anumite alimente cu starea de sațietate (mâncărurile consistente de exemplu dulciurile concentrate sau mâncărurile cu conținut crescut de lipide)

- reacții emoționale negative: în episodul depresiv mulți pacienți scad în greutate, uneri cu 10 – 15 kg în 2 – 3 săptămâni

### Tulburările instinctului alimentar

- Cantitative
  - scădere
    - inaptență
    - anorexie
  - creștere
    - bulimie
- Calitative – pervertirea instinctului alimentar
  - pica / coprofagia

## **2. Comportamentul sexual**

Comportamentul sexual este reglat de factori biologici, reprezentați în principal de hormonii sexuali, dar și de factori non-biologici

### Rolul hormonilor sexuali

- Hormonii sexuali feminini sunt reprezentați de:
  - estrogeni (cel mai important – estradiol)
  - progesteroni (cel mai important – progesteron)
- Hormonii sexuali masculini
  - androgeni (cel mai important – testosteron)
- La ambele sexe: se pot identifica la nivel circulator atât estrogeni și progesteroni cât și androgeni
  - la femei se află un nivel relativ mai crescut al estrogenilor și progesteronilor
  - la bărbați se află un nivel relativ mai crescut al androgenilor
- Hormonii sexuali au
  - Efect organizațional
    - se validează la nivel cerebral
    - constă într-o reactivitate individuală la hormonii sexuali diferită la cele două sexe: prenatal se stabilesc conexiuni cerebrale diferite pentru fiecare din cele două sexe
  - Efect activational

- se validează pe plan comportament
- apare în pubertate:
  - androgenii dețin rolul crucial în reglarea interesului sexual la ambele sexe
  - estrogenii influențează în mai mică măsură interesul sexual la femei

### Factori non-biologici

- Dezvoltarea comportamentelor sexuale este bazată pe:
  - formarea identității sexuale
  - experiențe sexuale timpurii
- Atitudinile față de comportamentul sexual se schimbă odată cu schimbarea expectanțelor sociale:
  - *Un studiu realizat în 1920 - 1925 a arătat că cei mai mulți bărbați declarau că au prea rar contacte sexuale cu partenerile, în vreme ce acestea declarau că sunt prea frecvente*
  - *Un studiu simiar realizat în 1970 – 1972 a arătat că doar 2% dintre partenere au declarat o frecvență prea crecută a contactelor sexuale cu partenerii lor sexuali în vreme ce 32% au declarat că sunt prea rare*

### Tulburările comportamentului sexual

- Cantitative
  - Bărbați
    - ceștere – satiriazis
    - scădere – impotență:
      - disfuncție erectilă
      - ejaculare precoce
  - Femei
    - creștere – nimfomanie
    - scădere – frigiditate
      - anorgasmie
      - vaginism
- Calitative – perversiunile sexuale
  - anomalii în alegerea partenerului
    - homosexualitatea ?
    - necrofilia
    - zoofilie

- pigmalionism
- Anomalii în desfășurarea actului sexual
  - sado-masochismul
  - froetterismul
  - voyerismul
  - fetișismul